

'Schooluitval bij mbo in Bergen is veel te hoog'

BNDeStem zaterdag 05-03-2010

door Arthur 't Hart

BERGEN OP ZOOM – Sociaal wetenschapper en onderwijsonderzoeker dr. George Muskens uit Lepelstraat vindt dat het ROC West-Brabant en de regio een breed onderzoek moeten opzetten naar het voortijdig schoolverlaten.

Dat onderzoek is vooral van belang voor Bergen op Zoom, want op de Bergse instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs is de schooluitval veruit het hoogst.

Ook in de rest van West-Brabant ligt het voortijdig zonder diploma van school gaan in het mbo boven het landelijk gemiddelde, aldus Muskens. Hij vindt dat het ROC hier te weinig tegen doet.

In West-Brabant zijn dertig projecten tegen het schoolverlaten gestart, maar die hebben bijna geen van alle betrekking op het mbo, terwijl het probleem zich bijna uitsluitend daar voordoet, zegt Muskens.

zie ook pagina 34/35

'Schooluitval veel te hoog, vooral in Bergen'

De strijd tegen het voortijdig schoolverlaten loopt prima, vinden de betrokkenen. Dat klopt niet, zegt George Muskens. En al helemaal niet voor Bergen op Zoom.

Van tijd tot tijd wordt in West-Brabant een feestje gevierd. Nee, nu even niet vastenavond of carnaval. Op dit feestje wordt heuglijk herdacht dat het aantal West-Brabantse voortijdige schoolverlaters alwéér met zoveel procent is teruggedrongen.

Nog niet lang geleden was het weer bal. "De schooluitval is sinds het schooljaar 2005-2006 met 20,8 procent gedaald. Daarmee staan we in de landelijke top-tien!" juichte Paul Eijendaal, projectleider van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Schooluitval. Dat moet er voor zorgen dat jongens en meisjes pas van school gaan nadát ze een goede startkwalificatie hebben behaald. Saskia Boelema, wethouder van Onderwijs in Breda en aanvoerder van de strijd tegen schooluitval in de hele regio, viel hem bij. Zij wees op de dertig onderwijsprojecten waarmee West-Brabant de aanval inzet op het schoolverlaten. 'Pareltjes', noemde ze die.

Dr. George Muskens, sociaal wetenschapper uit Lepelstraat, heeft zijn twijfels over deze borstklopperij. West-Brabant doet het, vergeleken met de landelijke cijfers, helemaal niet geweldig, betoogt hij. Vooral Bergen op Zoom scoort bij het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zwak.

Hij kan het weten: met zijn onderzoeksinstituut DOCA Bureaus is Muskens (66) leider van Europese studies naar (onder meer) schoolverlaten.

Muskens: "Het klopt dat de schooluitval in West-Brabant tussen 2005 en 2009 met ruim 20 procent is verminderd en dat we daarmee tiende zijn van alle 39 regio's. Maar dat is de daling! In absolute cijfers is het beeld niet rooskleurig, zeker niet in Bergen op Zoom. De stad eindigde vorig jaar bij de laatste 25 gemeenten."

Zonder diploma van school gaan is een typisch mbo-verschijnsel. Vrij massaal houden mbo'ers het voor gezien als ze 18, 19 jaar zijn en niet meer onder de leerplicht vallen. Op het vmbo gebeurt het nauwelijks; dan zijn ze nog te jong. Ook op havo en vwo is de schooluitval gering: 1 à 2 procent, regionaal en landelijk.

Je moet dus naar het mbo kijken. In 2008-2009, het laatste schooljaar waarover definitieve cijfers bestaan, was daar de schooluitval landelijk 7,8 procent; in West-Brabant 8,7 en op de Bergse mbo-instellingen zelfs 10,9 procent. Het mbo-onderwijs van het ROC West-Brabant als geheel scoort 9,5 procent. De (voorlopige) cijfers over 2009-2010 verfraaien het beeld niet: 9,4 procent op het ROC West-Brabant tegen nationaal in het mbo 7,5 procent.

Verhoudingsgewijs raakt het ROC dus verder achterop. Muskens: "Er gebeurt kennelijk niet genoeg. Het ROC, de regio en Bergen op Zoom in het bijzonder moeten alles uit de kast halen om het schoolverlaten terug te dringen."

Waar schort het aan? "Het kan aan de aansluiting op de vooropleiding liggen, aan rommelige roosters, lesuitval, verkeerde stages. Ik zeg tegen het ROC: stel een heel duidelijke analyse op van wat de oorzaken zijn en hoe je die gaat aanpakken."

Aan de 'pareltjes', de projecten, kan zeker wat verbeterd worden, zegt George Muskens. "Van de dertig zijn er maar een paar gericht op het mbo. Terwijl daar juist de grote problemen liggen! Er is er niet één specifiek voor Bergen, waar de uitval het hoogst is. De projecten zijn verkeerd afgestemd en kennelijk doet het ROC niet mee. Naar mijn idee zijn die programma's grotendeels toeval: lopende dingen worden ingediend om subsidie te krijgen."

Bergen op Zoom bungelt helemaal onderaan. Hoe komt dat? "Ik wou dat ik het wist. Bergen kent vanouds veel laaggekwalificeerde arbeid: logistiek en bouw. Misschien houdt dat een traditie in stand van jong en groen aan de slag gaan. Een hbo zou het ambitieniveau kunnen opkrikken."

"Het zou zeer nuttig zijn, dit alles eens heel grondig uit te zoeken. Wat willen leerlingen, wat

leidt ertoe dat ze afhaken? Wat kun je veranderen in de schoolorganisatie en in het onderwijs waardoor je dat voorkomt? Ik pleit voor een breed onderzoek."

ROC nodigt George Muskens uit voor gesprek

“George Muskens heeft in zeker opzicht gelijk, we zijn er nog lang niet. En we willen verder”, reageert Arianne Goris van het ROC West-Brabant.

Toch plaatst zij kanttekeningen bij zijn aanklacht tegen de hoge uitval op de mbo-scholen van het ROC. Dat het aantal schoolverlaters in Bergen op Zoom zo ongunstig afsteekt tegen het landelijk gemiddelde, daar is een gedeeltelijke verklaring voor, zegt Goris.

“Wij verzorgen op het Markiezaat College heel veel bedrijfsopleidingen: cursussen voor werknemers, die niet opleiden tot een diploma. Maar toch worden deze mensen meegeteld als 'schoolverlaters'. Er zit dus vervuiling in de cijfers.”

Van de dertig projecten (de 'pareltjes') zijn er bar weinig gericht op het mbo, constateert Muskens. Goris: “Er gebeuren meer dingen, buiten die projecten om. We hebben bijvoorbeeld een lectoraat keuzeprocessen, om te zorgen dat leerlingen de juiste studiekeuzes maken. En samen met NAC en RBC is er het 'Teampay'-initiatief om schoolverlaters via de sport terug naar het onderwijs te halen.”

Wat vindt Arianne Goris van het voorstel van Muskens om een breed onderzoek te houden naar de oorzaken van en oplossingen voor het schoolverlaten? “We doen al veel onderzoek. Maar we nodigen Muskens graag uit om over zijn ideeën te komen praten. Iedere suggestie is welkom.”